

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Stichting Rijdende School

<CONCEPT>
Onderzoek bestuur

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling:

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft in de periode 30 juni tot 17 juli 2025 een bestuurlijk onderzoek uitgevoerd bij het bestuur van de Stichting Rijdende School. Het hoofdkantoor van de organisatie is gevestigd in Geldermalsen. Onder dit bestuur vallen de rijdende scholen, die zeven maanden per jaar geopend zijn voor de kinderen van kermisexploitanten en circusmedewerkers.

De onderwijsinspectie onderzoekt met een zekere regelmaat ieder schoolbestuur in Nederland. We hebben bij de Stichting Rijdende School (vanaf nu: SRS) onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen op orde is. Ook hebben we onderzocht of er sprake is van deugdelijk financieel beheer en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs (zie Onderzoekskader 2021, versie 1 augustus 2024). Dat hebben we bij de SRS gedaan omdat een dergelijk onderzoek nooit eerder door de onderwijsinspectie is uitgevoerd.

We beoordelen drie standaarden in dit onderzoek. Twee standaarden beoordelen we als Voldoende. Eén standaard waarderen we als Goed.

Context

De SRS zorgt er sinds 1955 voor dat de kinderen van kermis- en circusexploitanten onderwijs krijgen wanneer deze kinderen met hun ouders op reis zijn. Op het hoofdkantoor van de SRS in Geldermalsen vindt de planning en organisatie van het onderwijs tijdens het reis seizoen plaats. Wanneer er op een kermis- of circuslocatie voldoende kinderen zijn, plaatst de SRS een school waar deze kinderen onderwijs krijgen, in de nabijheid van de tijdelijke woonplaats van het gezin van de leerlingen. Het gaat hier om leerlingen in het primair onderwijs die weer terug naar hun 'winterschool' gaan wanneer het seizoen van de kermissen voorbij is. De winterscholen zijn de reguliere basisscholen waar de leerlingen staan ingeschreven in hun vaste woonplaats. Deze winterscholen en de SRS onderhouden het contact over de leerlingen, hun vorderingen en ontwikkelingen. Een zorgvuldige registratie en overdracht van de gegevens behoort dan ook tot de kerntaken van de leraren. De leerlingen zelf hebben in hun koffertje schoolboeken, werkschriften en andere leermaterialen, waarmee ze tijdens de reis in hun rijdende school aanschuiven.

Bestuur:
Stichting Rijdende School

Bestuursnummer: 40470

Aantal (rijdende) scholen onder het bestuur:
Overkoepelend instituut/hoofdlocatie
Geldermalsen - 19JS
RS1 - 13KE
RS2 - 13PD
RS6 - 11PF
RS7 - 12AI
RS9 De Trapeze - 12YW
RS10 - 13ZZ
RS11 - 13TD
RSK1 De Wielewaal - 12JP
RSK2 De Flierefluiter - 12RZ
RSK3 De Karekiet - 13EU
Rijdende minischolen - 13WO

Lijst met scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:
In Rhenen:
RS2 (13PD)
In Best:
RSK1 (12JP)
RS7 (12AI)
In Tilburg:
RS6 (11PF)
RSK2 (13RZ)
RSK3 (13EU)
Op het hoofdkantoor in Geldermalsen (19JS)

Totaal aantal leerlingen:
175 (in 2024)

Soms kunnen deze kinderen niet naar een rijdende school omdat er bijvoorbeeld niet genoeg leerlingen zijn om een school te plaatsen. De SRS geeft dan onderwijs op afstand met behulp van een digitale verbinding vanaf het kantoor in Geldermalsen. In een aantal gevallen regelt de SRS een gastschool, waar de leerlingen heen kunnen gaan.

Wat gaat goed?

In de sturing op het onderwijs en de onderwijskwaliteit bij de SRS, gaat veel goed, zo hebben we vastgesteld.

We waarderen de standaard die gaat over de visie, doelen en ambities van de SRS als Goed. De organisatie heeft een sterke visie, waarin de leerling centraal staat. De SRS weet wat belangrijk is voor deze kinderen. De doelen die de SRS zichzelf stelt, passen bij wat de leerlingen nodig hebben.

De SRS is er voor alle kinderen van de kermis- en circusondernemers en wil hen gelijke kansen bieden. Het bestuur en de leraren hebben, samen met de intern begeleiders, goed in beeld wat leerresultaten van taal en rekenen zijn van de leerlingen. Samen stellen ze vast wat beter kan of beter moet in hun onderwijs.

Het bestuur heeft de digitale ontwikkelingen als een belangrijk speerpunt in het onderwijs. Daarmee wil de SRS voor ieder kind afstandsonderwijs kunnen regelen. Ook wil de organisatie duurzaam werken. Het wagenpark moet emissie-vrij zijn om voor onderwijs te zorgen bij de kermissen in de (grote) steden. Aan deze opdracht werkt het bestuur nauwgezet.

Het bestuur wil een goede werkgever zijn voor de medewerkers. Voor de leraren en de leraarondersteuners heeft het bestuur goed in beeld wat zij nodig hebben. Ook hier stuurt de bestuurder op een duidelijke en inzichtelijke manier.

We stellen vast dat het bestuur vanuit een cyclische aanpak zorgt voor kwaliteit in de eigen aansturing, en in het onderwijs.

Bij de SRS is een deugdelijk financieel beheer. Er is een goed werkende planning- en controlcyclus. Uit de jaarverslaggeving 2024 en de (interne) meerjarenbegroting 2025-2029 blijkt een gezonde financiële positie voor nu en de nabije toekomst.

We concluderen dat de sturing van het bestuur zichtbaar en merkbaar is in de rijdende scholen. De leraren en leraarondersteuners werken samen aan de doelen die zij hebben in het onderwijs. We hebben tijdens onze gesprekken en bezoeken gezien dat zij dat met overtuiging doen.

De intern begeleiders (ib'ers) ondersteunen de leraren en de leerlingen in het onderwijs. De ib'ers zijn steeds in contact met het bestuur en met de medewerker Onderwijs en Kwaliteit. Samen overleggen zij wat het beste is voor de leerling, ook als extra ondersteuning nodig is. Een aantal leraren voert taken uit als consulent. Deze consulenten zijn een belangrijke schakel voor de leerlingen van de SRS (en het gezin waarin zij opgroeien) naar de winterscholen. Ook de winterscholen ervaren dat zo.

De medezeggenschapsraad (MR) en de raad van toezicht (RvT) voeren hun taken uit zoals dat hoort. De leden van de MR geven advies en denken mee. De RvT ondersteunt de bestuurder en is kritisch op het beleid als dat nodig is.

Het bestuur werkt met duidelijk geplande afspraken om na te gaan of iedereen nog aan de goede dingen werkt, en of de resultaten goed genoeg zijn. Er zijn regelmatig bevestigingen bij de leerlingen en bij de leraren. De medewerkers zijn, samen met het bestuur, kritisch op zichzelf. In het winterseizoen nemen zij de tijd om verbeteringen uit te voeren.

De SRS voert met veel verschillende partijen gesprekken over wat zij doet en moet doen in het onderwijs. Dat zijn in de eerste plaats de ouders. Ook de gast- en de winterscholen zijn een gesprekspartner. Er zijn (onderwijs)organisaties die voor de SRS belangrijk zijn en voor wie de SRS belangrijk is. Samen met hen wil de SRS steeds van betekenis zijn voor de leerlingen uit de trekkende bevolking.

Wat kan beter?

De MR kan zijn rol voor de achterban beter overdenken. We hebben besproken hoe het voor de ouders van belang kan zijn om bijvoorbeeld digitaal (via een app) mee te kunnen praten over het beleid in de SRS.

De SRS kan actiever nagaan of het contact met de winterscholen goed genoeg is. Dat kan door hen bijvoorbeeld te bevragen over hoe tevreden zij zijn over de overdracht van de leerling, of over het schoolwerk dat de leerling heeft gedaan.

Het bestuur heeft een cyclische aanpak voor de kwaliteitszorg. Die kan in een schoolplan inzichtelijker zijn als onderdeel van de verantwoording.

Wat moet beter?

Het burgerschapsonderwijs neemt in de SRS een belangrijke plaats in. We hebben gezien hoe het bestuur, samen met de medewerkers hier stappen in zet. De laatste stap, waarbij zichtbaar is hoe de doelen van het burgerschapsonderwijs in de lessen zijn gepland, moet de SRS nog zetten. Daarom geven we daarvoor een herstelopdracht. Dat doen we zonder vervolgtoezicht en in het vertrouwen dat de SRS hieraan door blijft werken.

Vervolgtoezicht

De SRS valt onder het regulier toezicht. We voeren regelmatig een gesprek met het bestuur over de ontwikkelingen in het onderwijs van de SRS. Wanneer we er reden voor hebben, voeren we een onderzoek uit.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het onderzoek	7
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur	10
	2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	11
	2.2. Afspraken en vervolgtoezicht	21
3.	Reactie van het bestuur	22

1. Opzet van het onderzoek

In dit hoofdstuk komt eerst de aanleiding van het vierjaarlijks onderzoek aan de orde. We beschrijven vervolgens het doel ervan, de onderzoeksvragen en de deelvragen die we formuleerden na het startgesprek op 30 juni 2025. Daarna geven we de inhoud van het onderzoek weer met de onderzoeksactiviteiten. We sluiten het hoofdstuk af met een leeswijzer.

1.1 Aanleiding

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder bestuur in Nederland (artikel 11, achtste lid, Wet op het Onderwijstoezicht). De Inspectie van het Onderwijs heeft van 30 juni 2025 tot 17 juli 2025 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Stichting Rijdende School (SRS).

1.2 Doel

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur. Daarnaast spreken we vanuit het perspectief van de kernfuncties en het stelsel met het bestuur over zijn visie en ambities.

Standaard	Onderzocht
Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie	
BKA1. Visie, ambities en doelen	•
BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

1.3 Onderzoeksvragen

Tijdens het onderzoek staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

1. Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit op de scholen?
2. Is er sprake van deugdelijk financieel beheer?
3. Heeft het bestuur ambities gericht op de verdere ontwikkeling van de scholen en draagt dit bij aan de kernfuncties van het onderwijs?

Speerpunten

De onderwijsinspectie agendeert in het toezicht een aantal speerpunten de komende jaren.

Dat zijn:

- a. Basisvaardigheden (taal, rekenen, burgerschap)
- b. Gelijke kansen en (taal)achterstanden
- c. Passend en inclusief onderwijs

In onze onderzoeksactiviteiten hebben we deze speerpunten steeds meegenomen.

1.4 Onderzoeksactiviteiten

Voorafgaand aan het onderzoek op locatie hebben we de al beschikbare informatie geanalyseerd. Voorbeelden hiervan zijn eventuele signalen en door het bestuur aangeleverde documenten. Het vierjaarlijks onderzoek bij SRS hebben we op maat ingericht en bestond uit de volgende onderzoeksactiviteiten:

1. analyse van de beschikbare beleidsdocumentatie:
 - *Strategisch beleid* (tabloid 2023-2026)
 - *Beleid op onderwijskwaliteit* (2025)
 - *Schoolgids* (2025)
 - *Managementstatuut* (2025)
 - *Professioneel statuut* (versie winter 2024-2025)
 - *Afspraken reisseizoen* (2025)
 - *Verduurzamingsbeleid* (2024)
 - *Strategisch personeelsbeleid* (definitief juli 2024)
 - *Leerlingtevredenheidsonderzoek incl sociale veiligheid-Stichtingsrapportage* (2024)
 - *Bijlage Sociale Veiligheid 2024 inclusief actiepunten en opvolging*
 - *Protocol Sociale Veiligheid Rijdende School* (2025)
 - *Meerjarenbegroting met toelichting*
 - *Bestuursverslag* (2024)
 - *Jaarrekening* (2024)
 - *Rapportage Q1 2025*
2. een startgesprek op maandag 30 juni 2025 met de bestuurder, waarbij ook de beleidsmedewerker Onderwijs en Kwaliteitszorg en het hoofd Bedrijfsvoering en Financiën aanwezig waren,
3. een gesprek met de intern begeleiders over de kwaliteitszorg op school- en bestuursniveau, de kwaliteitscultuur en de rol van het bestuur en het intern toezicht,
4. een gesprek met de leden van de medezeggenschapsraad,
5. een gesprek met een afvaardiging van de interne toezichthouders (de RvT),
6. een gesprek met het hoofd bedrijfsvoering en financiën, gericht op financieel beheer,
7. een gesprek met de beleidsmedewerker Onderwijs en Kwaliteitszorg,
8. bezoeken in de lessen op de rijdende scholen in Best, Rhenen en Tilburg (tijdens de kermissen aldaar),

9. een gesprek met een aantal leraren, gericht op basisvaardigheden, kansengelijkheid, passend onderwijs en de kwaliteitscultuur,
10. een bezoek aan het afstandsonderwijs op het bestuurskantoor in Geldermalsen en een gesprek met de planner van de stichting,
12. een gesprek met de intern begeleiders en een vertegenwoordiging van de leraren van twee winterscholen,
13. een eindgesprek op 17 juli 2025 met de bestuurder, waarbij ook een intern begeleider, de beleidsmedewerker Onderwijs en Kwaliteitszorg en het hoofd Bedrijfsvoering en Financiën aanwezig waren.

2 . Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van het bestuur van de SRS als Voldoende.

In de tabel van paragraaf 2.1 zijn de resultaten van ons onderzoek te zien bij de drie standaarden.

De SRS werkt vanuit een heldere visie aan haar doelen en ambities. In alle lagen van de organisatie waar we onze onderzoeksactiviteiten uitvoerden, waren zowel de visie als de doelen en ambities sterk zichtbaar en merkbaar. Het belang van de doelgroep, namelijk kinderen van ouders die in het circus- of kermisbedrijf als exploitant werkzaam zijn, is steeds het uitgangspunt van de besturing en het handelen daarin. Dit stelden we vast in de diverse bestuurlijke gremia van de SRS en in de scholen die we bezochten.

Context

De SRS ontleende in de jaren 50 en 60 haar bestaansrecht aan het analfabetisme in de kermiswereld. Taalachterstanden bestrijden was (en is nog steeds) een belangrijk doel. Kinderen moesten daarom onderwijs (blijven) volgen terwijl hun ouders aan het werk zijn, zo was en is de overtuiging. Nu, zeventig jaar later, is de stichting zich van die opdracht nog steeds bewust. Daarbij is ook het belang van de brede sociaal maatschappelijke opdracht die de SRS heeft voor haar doelgroep, prominent aanwezig in het collectief bewustzijn van de SRS. De stichting geeft daaraan doelgericht vorm door een brugfunctie te vervullen tussen de kermis-/circuscultuur en de 'burgermaatschappij'. Er is in alle lagen van de organisatie een sterk bewustzijn om de leerlingen gelijke kansen te bieden en hen een optimaal niveau van kennis en vaardigheden te laten bereiken. Sinds 1985 is deze vorm van onderwijs wettelijk geregeld in de WPO, artikel 193 en het Besluit trekkende bevolking WPO.

Het bestuurlijk construct is dat van een éénpitter met een directeur-bestuurder (college van bestuur) en een raad van toezicht. Sinds januari 2025 is er een beleidsmedewerker Onderwijs en Kwaliteitszorg in dienst bij de stichting. De school heeft drie intern begeleiders, drie leraarondersteuners en rond de dertig leraren. Op het kantoor in Geldermalsen werken in de technische dienst vier chauffeurs, die tevens technisch vakman zijn. Zij onderhouden het rijdend materieel van de SRS en brengen het tijdens het reis seizoen op de plek waar de SRS onderwijs geeft.

Daarnaast werken op het bestuurskantoor medewerkers voor de planning, de administratieve, de financiële, de ICT- en de HR-taken.

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we een toelichting op deze waardering en oordelen. Dat doen we door per standaard eerst de standaard te benoemen (in cursief) en daarna onze bevindingen te beschrijven.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen			<i>g</i>
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		•	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		•	

BKA1. Visie, ambities en doelen

Het bestuur heeft een visie op kwaliteit, heeft hiervoor ambities en doelen opgesteld en stuurt op het behalen daarvan.

Deze standaard waarderen we als Goed. We lichten hieronder eerst toe welke vaststellingen we hebben gedaan tijdens ons onderzoek naar de inhoudelijke kwaliteit. Vervolgens beschrijven we onze bevindingen in de financiële aspecten van ons onderzoek. We sluiten deze toelichting af met de reden die we hebben voor de waardering Goed.

Een sterke visie

In de Strategienota 2023-2026 heeft de stichting haar visie geformuleerd. Deze visie is gebaseerd op zeven uitspraken van kinderen, die leidend zijn voor wat de SRS in haar onderwijs en ontwikkelingen zich tot doel stelt. De uitspraken gaan over met plezier naar school gaan, over succeservaringen opdoen, zelfsturend en autonoom zijn. Maar ook het ervaren hoe de eigen ontwikkeling vordert, naast de uitdaging binnen eigen mogelijkheden, talenten en interesses. En tot slot de uitspraak om samen met anderen te leren om kennis en vaardigheden te ontwikkelen die nodig zijn om mee te doen als actief burger.

Voor elke kind-uitspraak geldt, dat er consequenties aan zijn verbonden voor de doelen die de SRS zich stelt en het werk dat is te doen in de organisatie. Deze consequenties zijn tevens de standaard voor de eigen onderwijskwaliteit in de stichting.

Passende doelen

De doelen voor haar onderwijs ontleent de SRS primair aan haar opdracht zich te richten op een ononderbroken ontwikkeling voor haar leerlingen, zo vermeldt de Strategienota 23-26.

De leerlingen komen immers allen van een winterschool (een reguliere basisschool), waar zij staan ingeschreven en waar zij (veelal) de helft van het schooljaar onderwijs volgen. Soms gebeurt dat ook afwisselend tijdens het reisseizoen: een paar weken naar de rijdende school, een paar weken naar de winterschool. De doelen voor het onderwijs moeten daarom voortdurend helder zijn voor iedere leraar en voor iedere leerling, met name voor de basisvaardigheden taal, lezen en rekenen. Risico's voor een onderbroken ontwikkeling, die een leerling oploopt door op reis te zijn, wil de SRS zoveel mogelijk ondervangen. Dit geldt voor iedere leerling, ongeacht van welke winterschool (regulier of speciaal onderwijs) de leerling komt. Wanneer daarvoor een ontwikkelingsperspectief aan de orde is, dan is dit voor elke leraar leidend in het handelen. Daarmee is passend en inclusief onderwijs een vanzelfsprekend uitgangspunt voor de SRS.

De pedagogische opdracht is er, een didactische opdracht is onderweg
Expliciet noemt de SRS hierbij de pedagogische opdracht die zij heeft om haar leerlingen (sociale) veiligheid te bieden.

Burgerschapsvorming en kansengelijkheid zijn hier essentieel. De doelen voor burgerschapsvorming heeft de SRS expliciet in beeld en die maken een belangrijk deel uit van wat de SRS wil bereiken met haar leerlingen. We herkenden dit niet alleen in de gesprekken met het bestuur, maar ook in de gesprekken die we voerden met de leraren, de ib'ers en met de ouders. Daarbij merken we op dat een uitwerking van de burgerschapsdoelen nog aandacht vraagt in de organisatie. Daarop komen we verderop in deze tekst terug, bij de toelichting op het oordeel over de standaard BKA2.

Tot slot geven we de organisatie nog wel mee dat naast de pedagogisch opdracht, er ook een didactische opdracht is voor de leraren van de SRS met hun leerlingen. Daarvan hebben we in de beleidsdocumentatie wel al een mooie aanzet gezien in de vorm van kenmerken van goed didactisch handelen (*Kenmerken leskwaliteit Rijdende School*). Maar deze aanzet verdient nog verdere uitwerking, zo stelden we vast. Dat zal in de komende tijd ook gebeuren, aldus de bestuurder.

Streefdoelen voor de referentieniveaus

De SRS heeft haar streefdoelen voor de te behalen referentieniveaus van taal en rekenen helder voor ogen. Het betreft hier niet alleen de streefdoelen voor de individuele leerling, maar ook de streefdoelen voor alle leerlingen tezamen, op organisatieniveau. De resultaten en de analyses daarvan, geven het bestuur informatie waarmee het richting en sturing geeft aan de leerdoelen.

Ambitie voor kansengelijkheid

We benoemen een aantal ambities die in de beleidsdocumenten en de verschillende gesprekken nadrukkelijk aan de orde kwamen tijdens ons onderzoek.

In de eerste plaats is dat kansengelijkheid. Voor alle leerlingen uit de doelgroep, ongeacht van welke winterschool zij afkomstig zijn, biedt de SRS onderwijs.

De SRS onderzoekt daarnaast of zij haar opdracht en ambitie in de kansengelijkheid voor haar populatie, kan versterken voor de peuters van de kermisexploitant-gezinnen. Daarbij bieden kinderopvang en voorschoolse educatie een mogelijkheid. Een obstakel hierin vormen de wettelijke bepalingen die gelden voor de kinderopvang, aldus de bestuurder.

Ambities in de digitale ontwikkelingen

Een andere ambitie ten aanzien van kansengelijkheid, betreft goede digitale bereikbaarheid van het onderwijs. De SRS heeft jarenlange ervaring met onderwijs op afstand. De ICT-omgeving zo optimaal als mogelijk inrichten voor de leerlingen en hun leraren, behoort tot een dagelijkse ambitie van de SRS. De leerlingen volgen op die manier onderwijs wanneer er geen rijdende school kan staan op een kermis- of circusterrein. De SRS heeft daarom van meet af aan de ICT-ontwikkelingen en -verbeteringen in haar ambities, beleidsplannen en begrotingen opgenomen. Deze ambities dienen in de visie van de SRS niet alleen de eigen scholen. De SRS heeft nadrukkelijk ook de ambitie om haar kennis en ervaringen op ICT-gebied in te zetten voor een breder onderwijsveld. Zij is dan ook volop betrokken bij nationale en internationale ontwikkelingen op het gebied van hybride onderwijs (bestaand uit contact- en afstandsonderwijs). Dit geldt voor bijvoorbeeld de contacten die de SRS heeft met de PO-raad en de contacten met (buitenlandse) scholen of besturen die een vergelijkbare of dezelfde leerlingenpopulatie hebben.

Duurzaam handelen als ambitie

Vervolgens hebben we kennis genomen van de opdracht die de SRS zich stelt om in haar onderwijs duurzaam te handelen en hierin verdere ontwikkeling te realiseren. De rijdende scholen met hun andersoortige energieverbruik, vragen om maatwerk van het bestuur. De zero-emissiezones in veel (grote) steden maken aanpassingen noodzakelijk voor het rijdend materieel. Voor onderwijsdoeleinden zijn geen (wettelijke) uitzonderingen mogelijk in het vervoer van de scholen, zo werd het bestuur duidelijk. De technische dienst van de SRS is voortdurend betrokken bij deze ambities, om zowel in de bouw, de verbouw als het onderhoud van de scholen, de beste keuzes te maken.

Ambitieuze werkgeverschap

We benoemen tot slot in deze opsomming de ambitie die de SRS heeft om hoogwaardig onderwijs te bieden, in relatie tot haar werkgeverschap. Werken bij de SRS vraagt van leraren en leraarondersteuners competenties en vaardigheden die zij anders moeten kunnen inzetten dan in het regulier onderwijs, aldus de bestuurder en de anderen met wie we hierover spraken. De SRS investeert in haar medewerkers door bijvoorbeeld een zorgvuldig inwerktraject, door begeleiding tijdens de eerste werkjaren, door intervisie en coaching.

De planning van het reisseizoen voor de werkplekken van de leraren en de leraarondersteuners, vindt op het hoofdkantoor plaats. De leraren en andere betrokkenen met wie wij spraken, gaven ons aan dat deze planning altijd het resultaat is van meerdere belangen. In ieder geval is dat het belang dat geldt voor de leerlingen die onderwijs moeten hebben. Daarnaast is er ook het belang dat geldt voor de leraar of de leraarondersteuner die op steeds wisselende plaatsen, met steeds wisselende leerlingen beschikbaar moet zijn. In het winterseizoen is er gelegenheid voor het onderwijzend personeel om, naast het contact met de winterscholen, ontwikkeltaken te vervullen. Deze diversiteit van onderwijstaken maakt dat de SRS aan haar onderwijzend personeel, maar ook aan haar werkgeverschap hoge en ambitieuze eisen stelt.

Beleidsrijke meerjarenbegroting

Bij de meerjarenbegroting is het belangrijk dat het bestuur financiële middelen aan de strategische doelen koppelt. Zodoende maakt het bestuur inzichtelijk of er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om de strategische doelen te kunnen bereiken. In de continuïteitsparagraaf van het jaarverslag 2024, is bij de meerjarenbegroting een koppeling zichtbaar tussen de (strategische) doelen en de inzet van middelen. Ook in de interne meerjarenbegroting 2025-2029 komt deze koppeling tot uitdrukking. Het bestuur heeft duidelijk zicht op de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen en heeft daar beleid voor dat is verwerkt in de meerjarenbegroting. Zo besteedt het bestuur in de toelichting op de balans en exploitatierekening, afzonderlijk aandacht aan verwachte ontwikkelingen zoals het nieuwe ICT-systeem en de vervanging/verduurzaming van het wagenpark.

Visie op vermogen 2025-2029

Het bestuur heeft een geactualiseerde visie op het vermogen van de SRS opgesteld. De basis voor dit document vormt de risicoanalyse die begin 2025 door een extern bureau is opgesteld. Met deze visie heeft het bestuur inzicht in eventueel nog in te zetten vermogen voor onderwijsdoeleinden. De verwachte ontwikkeling van het vermogen de komende 5 jaar ligt daarbij in lijn met het gewenste vermogen dat het bestuur heeft berekend. Daarnaast verwacht het bestuur dat eind 2025 in principe geen sprake meer is van een bovenmatig eigen vermogen volgens de berekeningsmethodiek van de inspectie.

Tot slot: de waardering Goed

De reden voor onze waardering Goed is gelegen in de vaststelling dat het bestuur op zeer zorgvuldige wijze beleid maakt en richting geeft aan de wettelijke doelen van het onderwijs. Dit alles binnen de context van een schoolorganisatie die anders is dan in de gebruikelijke schoolorganisaties. Het onderwijs in de basisvaardigheden vormt hierin een herkenbare basis, waarbij de SRS inzet op gelijke kansen voor alle leerlingen. Passend en inclusief onderwijs zijn in de werkwijze van de SRS vanzelfsprekend en is in de praktijk sterk herkenbaar.

Daarnaast heeft het bestuur ambities vastgelegd die toegesneden zijn op de doelgroep (van kermisexploitanten en circusmedewerkers) en het onderwijs aan de leerlingen uit deze doelgroep. Tegelijkertijd weegt het volgende argument zwaar mee in onze waardering Goed. De SRS wil in haar ambities en met haar kennis van hybride onderwijs, ook van betekenis zijn voor een breder onderwijsveld. In de beleidsdocumentatie geeft het bestuur hier duidelijk richting en sturing aan. Deze documentatie is helder en transparant geschreven, volledig beschikbaar op de website van de SRS en de inhoud ervan zijn breed gedragen en herkenbaar in de organisatie. Dit laatste maakten we op uit de gesprekken die we voerden met verschillende betrokkenen in alle lagen binnen de stichting en daarbuiten.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

Het bestuur realiseert samen met de scholen de doelen voor kwaliteit, bevordert een kwaliteitscultuur, zorgt voor randvoorwaarden en stuurt, waar nodig, tussentijds bij.

Wij beoordelen de standaard als Voldoende. Wel geven we een herstell opdracht voor het aanbod van het burgerschapsonderwijs. Hieronder geven we een toelichting op ons oordeel. We beschrijven eerst onze bevindingen betreffende de onderwijs- en kwaliteitsprocessen. Daarna beschrijven we de bevindingen over de financiële aspecten van dit onderzoek.

Uitvoering van doelen op leerling- en organisatieniveau

Zoals hierboven beschreven, zijn de doelen die de organisatie zich stelt, duidelijk voor iedere betrokkene. De winterscholen, waar de leerlingen staan ingeschreven en die eindverantwoordelijk zijn, hebben deze doelen tot hun beschikking. Dit geldt voor de leer- en ontwikkeldoelen die elke leerling heeft, maar ook voor de doelen die gelden op het niveau van de SRS als organisatie. Voor het eerste, de leerlingdoelen, zijn de gegevens die de SRS verzamelt over het leren van de leerling, beschikbaar in de digitale omgeving die de winterschool kan inzien en in de materialen die de leerling mee terug neemt naar de winterschool. Voor het tweede, de doelen op het niveau van de organisatie, is er de website die inzichtelijk en volledig is. Bovendien is de consultant een belangrijke schakel van de SRS naar de winterscholen. Daarover meer verderop in deze paragraaf.

Het onderwijs in burgerschap

De organisatie heeft de doelen voor het burgerschapsonderwijs vastgelegd in haar eigen beleid. Een werkgroep heeft hiervoor taken verricht en een eerste uitwerking gemaakt. Daarin zijn de doelen en de samenhang die de SRS nastreeft in haar aanbod, leidend. De doelgroep van leerlingen speelt hier nadrukkelijk een rol. Er is hierin bijvoorbeeld een passende link gelegd met de kermiscultuur als onderdeel (in ontwikkeling) van het Immaterieel Erfgoed. Een nulmeting voor burgerschap en de evaluatie en analyse daarvan, samen met het team, staat gepland. Ook een pilot voor een doelgericht aanbod krijgt nog uitvoering.

Omdat de laatste stap, de borging in het curriculum, nog niet is gezet constateren we een tekortkoming in de wettelijke opdracht die voor het onderwijs geldt in artikel 8, derde lid WPO. Daarvoor geven we een herstelopdracht. Dat doen we in het vertrouwen dat het bestuur deze tekortkoming herstelt. Er vindt geen vervolgtoezicht plaats voor deze herstelopdracht.

Basiswaarden voor burgerschap op de scholen

Wel merken we hierbij op dat we in de bezoeken die we brachten aan de scholen, meermalen hebben gezien en gehoord dat in het onderwijs volop aandacht was voor de basiswaarden van burgerschap (de basiswaarden van de democratische rechtstaat). De leraren stelden in de omgang met de leerlingen en in de gespreks- en lesinhouden een deel van deze basiswaarden aan de orde (zoals verdraagzaamheid en vrijheid van meningsuiting). Bovendien getuigen de gedragsregels en -afspraken in de leeromgeving van de scholen, op een eenduidige benadering om maatschappelijke waarden en burgerschapswaarden te leren.

Een kwaliteitscultuur met betrokken professionals

In de sturing van de bestuurder, is een scherp oog voor de professionaliteit van de medewerkers. Dat blijkt uit afspraken die er zijn voor de medewerkers. Daar maakt een professioneel statuut deel van uit, maar ook de afspraken die gelden in het reisseizoen, de zorgvuldige planning daarvan en de wijze waarop de bestuurder daar zicht op houdt. Het strategisch personeelsbeleid biedt inzicht in de doelen die de bestuurder nastreeft, de risico's en de kansen die er zijn. Het onderwijzend personeel is in het reisseizoen op diverse plaatsen in het land aan het werk. De planning voor zowel het rijdend materieel als het onderwijzend personeel, is daarom complex. Een rijdende school moet op tijd beschikbaar zijn voor de leerlingen. De chauffeurs werken daarom eveneens volgens een planning. Daarnaast zijn sommige leraren tijdens het reisseizoen, en soms ook in de winter, in het buitenland werkzaam omdat een aantal kermisexploitanten en circusmedewerkers internationaal werkt.

In het winterseizoen zijn de leraren en leraarondersteuners beschikbaar om te werken aan ontwikkeling en verbetering van het onderwijs. Iedereen is actief in een ontwikkel- en werkgroep, om taken uit te voeren, bijvoorbeeld in de ontwikkeling van het onderwijs aan het jonge kind of in het versterken van het woordenschatonderwijs.

In de gesprekken die wij voerden met de leraren, benoemden zij de SRS als een organisatie waar de medewerker veel autonomie heeft maar ook een sterke onderlinge verbondenheid ervaart. De puzzel van de planning krijgt veel aandacht en tijd. Het resultaat daarvan oogst lof vanwege de zorgvuldigheid. Bij al deze processen is het bestuur betrokken, niet alleen vanaf het hoofdkantoor maar ook op de locatie waar de school is geparkeerd. Diverse uit de veelheid van deze bestuurlijke taken, zijn recent gedelegeerd naar de beleidsmedewerker Onderwijs en Kwaliteitszorg (sinds januari 2025).

De intern begeleiders en hun taken

De contacten met de intern begeleiders (ib'ers) van de SRS zijn noodzakelijk en zinvol, zo geven de leraren aan. De ib'ers zijn betrokken bij diverse overleggen die gaan over zorg en ondersteuning van de leerlingen en over onderwijskwaliteit. Zij zijn voor de ib'ers van de winterscholen eveneens beschikbaar, ook in het winterseizoen. Wanneer een leerling extra ondersteuning nodig heeft en een ontwikkelingsperspectief (OPP) aan de orde is, verrichten zij taken om het OPP te continueren in het onderwijs in de SRS. Contact met een samenwerkingsverband kan daarbij nodig zijn. Waar dat gewenst is, ondersteunen ze de winterscholen in gesprekken over de begeleiding en (extra) ondersteuning van leerlingen, ook wanneer het gesprekken zijn waarbij de ouders zijn betrokken. In een jaarkalender, die de winterscholen krijgen, zijn de momenten gemarkeerd die samenhangen met de ib-taken. Daarbij gaat het om bijvoorbeeld de toetsing, de analyses en evaluatie van de leerprocessen en -resultaten. De ib'ers vervullen bovendien naast hun ib-taken ook taken als leraar.

Consulentschap als schakel in de kwaliteit

Een aantal leraren heeft taken als consulent bij de winterscholen. Consulentschap vormt de inhoudelijke schakel voor de (warme) overdracht van de leerlingen (terug) naar de winterschool. Zij zijn daarnaast beschikbaar voor de winterscholen als bron van informatie bij deze overdracht, ze bieden ondersteuning als de leerling dat nodig heeft, ook op de winterschool. Zij kennen de gezinnen van de leerlingen en zijn ook voor hen een vraagbaak. Daarmee vervullen zij vanuit de SRS een cruciale rol in de ononderbroken ontwikkeling van iedere leerling.

RvT draagt bij aan de kwaliteitscultuur

De RvT fungeert als een kritische gesprekspartner voor de bestuurder, zo werd ons duidelijk in het gesprek dat wij voerden met een aantal leden van de RvT. De RvT verricht zijn taken vanuit de Code goed toezicht en de (onlangs vernieuwde) Governance code funderend onderwijs. Voorafgaand aan een vergadering ontvangen de leden ruim op tijd een bundeling van alle relevante documenten, voorzien van een leeswijzer. De leden werken met een toetsingskader en laten zich breed informeren over de processen, de ontwikkelingen en de resultaten van het onderwijs. Zij hebben de taken en portefeuilles verdeeld, ze kennen een jaaragenda waarin zowel de vergaderingen als de werkmomenten op het hoofdkantoor, op scholen en bij het afstandsonderwijs zijn gepland. Met de medezeggenschapsraad (MR) gaat de RvT twee keer per jaar in gesprek. We stellen vast dat de RvT door de inzichtelijke en transparante werkwijze bijdraagt aan de kwaliteit van het bestuurlijk handelen en de kwaliteitscultuur binnen de organisatie.

De MR functioneert

De MR kent een oudergeleding die (noodgedwongen, vanwege het reisseizoen) minder vergadermomenten kent dan de personeelsgeleding. In het gesprek waarin de beide geledingen aanwezig waren, werd ons duidelijk dat de MR uitvoering geeft aan zijn taken zoals we dat kunnen verwachten. De leden vertelden ons dat zij de (beleids)stukken, voorzien van een leeswijzer, op tijd krijgen, waardoor zij zich tijdig kunnen inlezen. Ook gaven zij aan dat zij ongehinderd vragen kunnen stellen aan de bestuurder en dat zij hun invloed, passend bij hun MR-taken, kunnen aanwenden. Voor de vergaderingen is er vooroverleg zonder de bestuurder en het hoofd Bedrijfsvoering. Die laatsten sluiten later aan in de vergadering. Wanneer scholing nodig is voor MR-leden, dan biedt het bestuur die mogelijkheid. Op de jaaragenda staan de overleggen die de MR heeft met de RvT. We hebben tijdens ons gesprek met de MR ook besproken op welke wijze de oudergeleding meer en beter betrokken kan zijn bij de taken die de MR heeft. Dat kan door bijvoorbeeld een app-groep te maken, waarin de ouders informatie kunnen lezen over het beleid van de SRS. Vervolgens kan deze achterban reageren door aan de MR-leden vragen te stellen en opmerkingen te maken, die in de MR-vergadering aan de orde kunnen komen.

Planning- en controlcyclus

Het bestuur heeft een adequate planning- en controlcyclus die onder andere bestaat uit een kaderbrief begroting, risicoanalyse, (meerjaren)begroting, managementrapportages en jaarverslag. Eenmaal per twee jaar update het bestuur de risicoanalyse. Begin 2025 heeft het bestuur een extern bureau een geheel nieuwe risicoanalyse laten opstellen om zicht te blijven houden op de belangrijkste risico's en beheersmaatregelen. In deze risicoanalyse is een berekening opgenomen van het minimaal benodigd eigen vermogen ter dekking van de risico's.

Meerjarenbegroting

In de (beleidsrijke) interne meerjarenbegroting 2025-2029 heeft het bestuur ook een liquiditeitsprognose t/m 2029 opgenomen in verband met aanzienlijke investeringen in met name het nieuwe ICT-systeem en het wagenpark (zero-emissiezones Gemeenten). Daaruit blijkt dat het bestuur voldoende liquide middelen heeft om deze investeringen met eigen middelen te financieren. Ook blijven de liquide middelen gedurende deze jaren boven het vereiste minimumniveau dat het bestuur heeft bepaald.

Managementrapportages

Verder stelt het bestuur kwartaalmanagementrapportages op waarin de voortgang over de kwaliteit van het onderwijs en de financiën is opgenomen. De informatiewaarde van deze rapportages is relevant en volledig, zo stellen we vast.

BJA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

Het bestuur evalueert en analyseert systematisch of het de doelen realiseert en verantwoordt zich hierover. Het stelt wanneer dat nodig is het beleid bij en betreft daartoe interne en externe belanghebbenden in een goed functionerende dialoog.

Wij beoordelen de standaard eveneens als Voldoende. Dat lichten we hieronder toe in dezelfde volgorde als hiervoor in deze rapportage.

Evaluaties als onderdeel van de kwaliteitszorg

Tijdens ons onderzoek hebben we in meerdere gesprekken en situaties vastgesteld dat de SRS een heldere kwaliteitscyclus kent. Evaluaties en analyses van de bereikte doelen zijn op verschillende lagen geborgd en vinden uitvoering, zowel in de besturing als in de uitvoering. De RvT kent bijvoorbeeld zelfevaluaties, voor de medewerkers is een gesprekkencyclus en er is een bevraging naar de veiligheidsbeleving (voor zowel leerlingen als medewerkers) en een tevredenheidsbevraging onder de medewerkers en de ouders. Deze evaluaties kennen een nadere analyse die leidt tot verbeterpunten of doorontwikkeling. Dat zien we in meerdere ontwikkelingen en verbeteringen: bijvoorbeeld het personeelsbeleid, de ICT-facilitering of de afspraken in het onderwijs voor de (individuele) leerlingen. We geven de organisatie mee dat een bevraging van de externe relaties (de winterscholen) ook goede en bruikbare informatie kan geven. Met name doelen we hier op evaluaties van de afspraken en processen in de communicatie met de winterscholen.

De verantwoording is volledig en transparant

De SRS verantwoordt zich op transparante wijze over haar werkwijze, haar doelen en haar (bereikte) resultaten. Op de website van de organisatie is een veelheid aan documenten te vinden, die zijn onderverdeeld in een aantal categorieën. Dat zijn: Beleid, MR, Reglementen en Verantwoording. We schreven al eerder in dit verslag dat deze verantwoording inzichtelijk is, begrijpelijk is geformuleerd en daarom zeer goed leesbaar voor een breed publiek.

Een dialoog met ouders en de beroepsgroep

We stellen vast dat de SRS een brede dialoog voert met veel betrokkenen in alle lagen van de samenleving. In de eerste plaats noemen we hier de ouders van de leerlingen, de kermisexploitanten. Deze ouders hebben, evenals hun kinderen, steeds te maken met een andere onderwijsplek waar zij contact mee moeten onderhouden gedurende hun tijdelijke verblijfplaats. De SRS verricht voortdurend en intensief inspanning om dit contact optimaal te laten plaatsvinden. Daarnaast zijn er de vakbonden van deze beroepsgroep waarmee de SRS steeds in een dialoog is. Zo hebben deze bonden (per toerbeurt) een afgevaardigde die zitting heeft in de RvT.

Gast- en winterscholen

Er zijn gastscholen waarmee de SRS een dialoog onderhoudt wanneer hun leerlingen niet naar een eigen lesplaats kunnen nabij een kermis. Gastscholen vangen deze leerlingen dan tijdelijk op en de SRS organiseert hier een functionele dialoog bij. Verder zijn er de winterscholen waarmee de SRS voortdurend een dialoog onderhoudt. Daarbij gaat het over de leerlingen maar ook over het onderwijs en de kwaliteit ervan. In de gesprekken die wij voerden met een aantal winterscholen, werd ons duidelijk dat zij dit contact zeer waarderen. Tegelijk geven zij ook aan dat zij de inhoud en vorm van de communicatie soms als divers ervaren. We geven de SRS mee dat het loont om hier zelf ook scherper zicht op te krijgen. Een kritische bevraging van de winterscholen kan mogelijkheden bieden om de communicatie met de winterschool te evalueren en te verbeteren.

En veel andere betrokkenen

Waar het gaat om de dialoog die het bestuur voert op organisatieniveau, benoemen we hier ook de binnenlandse en buitenlandse scholenorganisaties met een vergelijkbare leerlingenpopulatie. In Nederland is dat bijvoorbeeld de LOVK (Landelijk Onderwijs aan Varende Kinderen). De SRS is daarnaast gesprekspartner van ENTE (European Network for Traveller Education). Ook met het ministerie van OCW voert de SRS een bij haar doelgroep en onderwijs passende dialoog. Dit hangt, zoals we al eerder vermelden, samen met de bijzondere positie die de SRS heeft binnen de wettelijke bepalingen. Tot slot vermelden we nog dat de SRS vanwege haar unieke taak en positie, niet is aangesloten bij een samenwerkingsverband. Zij voert echter wel de dialoog met een samenwerkingsverband wanneer dat voor een leerling nodig is. Daarbij gaat het dan om het samenwerkingsverband waarbij de winterschool van de betreffende leerling, is aangesloten.

Financieel gezonde organisatie

De stichting Rijdende School is financieel gezond. Uit de continuïteitsparagraaf in het jaarverslag 2024 blijkt dat de financiële positie van stichting Rijdende School goed is en blijft, ondanks de verwachte negatieve resultaten voor de jaren 2025 t/m 2029. Wij zien op basis van de financiële kengetallen geen risico's voor de financiële continuïteit op de korte of middellange termijn.

Verslag intern toezichthouder

Wij verwachten van de intern toezichthouder betrokkenheid bij zowel het organisatorische beleid van het bestuur, de keuzes van het bestuur als de vertaling daarvan in het financieel beleid. Het is belangrijk dat belanghebbenden kunnen zien hoe de intern toezichthouder toezicht houdt en het bestuur ondersteunt bij belangrijke keuzes. Daarom is het verplicht dat de intern toezichthouder in de jaarverslaggeving verantwoording aflegt over zijn toezicht en de door hem bereikte resultaten.

In het uitgebreide verslag komt tot uitdrukking hoe de intern toezichthouder zich laat informeren over het financieel beleid, hoe hij het bestuur ondersteunt en/of adviseert over beleidsvraagstukken en financiële problematiek en welke resultaten hij met zijn handelen heeft bereikt. Ook geeft de intern toezichthouder duidelijk aan hoe hij het toezicht op de doelmatige besteding van middelen vormt geeft.

2.2. Afspraken en vervolgtoezicht

We wijken bij het bestuur van Stichting de Rijdende School voor het vervolgtoezicht niet af van de reguliere termijn van vier jaar. De jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse en/of urgente signalen kunnen de inspectie aanleiding geven het vervolgtoezicht aan te scherpen. Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur een herstelopdracht die in onderstaand schema staat vermeld.

Wat is de tekortkoming?	Wat is de herstelopdracht?	Welk vervolgtoezicht houdt de inspectie?
Bestuur		
Het aanbod van het burgerschapsonderwijs voldoet niet aan het gestelde in artikel 8, derde lid, WPO.	Het bestuur moet het burgerschapsonderwijs doelgericht, samenhangend en herkenbaar vormgeven.	We vertrouwen erop dat het bestuur aan deze herstelopdracht uitvoering geeft. Daarom maken we geen afspraken voor het vervolgtoezicht.

3. Reactie van het bestuur

Hieronder is de beleidsreactie van het bestuur opgenomen waarin is beschreven op welke wijze het bestuur de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de onderwijskwaliteit.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

